

clesiæ. Incurrunt illam Episcopi vel Sacerdotes censurati, si alium cogant ad celebrandum coram se¹.

5. *Exercitium Ordinis sacri non suscepti.* Esset si Clericus serio ac scienter in Ordine sacro non suscepto solemniter ministraret. Diximus *si Clericus*: at Concina affirmat etiam de laico, cum textus generaliter loquatur; alii tamen communius et probabilius negant, quia cum titulus illius textus tantum Clericum respiciat, verba sequentia juxta illum sunt accipienda². Hinc irregularis est presbyter qui pontificalia exercere solemniter præsumit, sacras nimirum functiones et benedictiones exclusive reservatas Episcopo, v. g., consecrationem Ecclesiæ, calicis, etc., quia licet spectato solum jure divino, hæ benedictiones convenire possint Ordini sacerdotali; exclusive tamen attribuuntur Episcopis canonico jure ut actus proprii Ordinis episcopalis. Diaconus qui solemniter populo benedicit; vel baptismum solemnem etiam casu necessitatis, citra delegationem confert. Subdiaconus qui solemniter defert pyxidem continentem eucharistiam, aut evangelium cantat intra Missarum solemniam, more Diaconorum, etc. Sacerdos autem simplex excipiendo Confessiones non fit irregularis, quia hic revera exercet actum Ordinis quem habet, licet careat jurisdictione; et ideo gravissime ac sacrilege peccet ac nulliter agat.

4. *Furtiva Ordinis susceptio.* Irregularis ex hoc capite fit: 1. qui recipit Ordinem sine approbatione Episcopi; seu eo inscio, Ordinandis se dolo immiscet; 2. qui sine Episcopi dispensatione recipit eodem die plures Ordines, quorum unus sit sacer; 3. qui suscipit Ordinem sacrum post matrimonium ratum, uxore invita. Ita ex variis juris capitibus³. Qui vero fraude utuntur ad dissimulandum defectus quos habent, vel etiam qui confictis ex industria litteris dimissorialibus, Episcopum decipiunt, non censentur furtive Ordinati, etsi gravissime peccent.

5. *Enormium criminum commissio.* Quo nomine intelli-

¹ C. *Illud*. de Cler. exc. min.

² V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VII, n. 559.

³ C. *Veniens*, de eo qui furtive.

gitur hæresis, et apostasia a fide. Eam irregularitatem incurrunt etiam horum criminum fautores, receptatores, defensores. Item si pater fuit hæreticus, filii usque ad secundam generationem sunt irregulares; et si fuit mater hæretica, tunc ejus filii usque ad primam tantummodo generationem erunt irregulares: sed aliter est, si filii nati sint ante hæresim parentum, vel ipsi parentes abjuraverint errorem. Idem dicunt de apostasia a Religione¹.

6. *Injusta membri mutilatio.* Hinc qui sibi vel alteri membrum per culpam gravem abscinderet, sive physice instrumentum adhibendo, sive moraliter abscissionem jubendo, consulendo, etc., fieret irregularis ex delicto². Nomine autem *membri* communissime et probabilius venit pars, quæ habet officium per se distinctum, ut manus ad agendum, pes ad ambulandum, oculus ad videndum³.

7. *Homicidium.* Triplici autem modo contingere potest hæc in re homicidium: juste, injuste et casualiter. — Pro *homicidio justo* hæc irregularitas non incurritur; cum tunc non habeatur culpa: hinc qui cum moderamine inculpatae tutelæ alium occidit ad sui defensionem, irregularis non fit⁴: idem dicunt Lessius ac Suarez cum communi et probabiliori de illo, qui occidit ad defensionem libertatis, pudicitiae et bonorum; cum id jure licitum sit. — Pro *homicidio injusto* directe volito vel in se, vel in causa inseparabiliter cum homicidio conjuncta, uti esset in lethali vulneratione, incurritur irregularitas⁵: item eam incurrunt consulentes, mandantes ac

¹ AA. tamen probabilius censent ex hoc capite irregularitatem non incurrere, nisi ex defectu bonæ famæ (de quo erit in seqq.). Ratio est quia jura, et maxime Bonifacius VIII non loquuntur, nisi de hæreticis publicis. Ita c. *Statutum* II de hæresi, in 6.

² C. *Significasti* de homic.; et in Clem. *Si furios*. eodem tit. — V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VII, n. 398.

³ Hinc non fit irregularis qui amputaret *auriculam*, quia non tollitur omne officium audiendi; *dentes* evelleret, quia non reputantur membra; *ungues*, *capillos*, *barbam* abscinderet, quia hæc sunt tantum ornamenta; membrum *debilitaret*, si tamen mortuum non relinquat, quia secus in re censeretur ablatum.

⁴ C. *Significasti*, § fin. de homic.

⁵ C. *Si quis* I de hom.; et Tridentinum, sess. XIV, c. VII.

quoquomodo efficaciter cooperantes¹: item probabilius in rixa occidentes; nam occisio voluntaria est, et ex proposito. — Tandem pro *homicidio casuali* distinguendum est: illud evenit dando operam rei vel licitæ vel illicitæ. Si 1, irregularitas non incurritur, si adhibita sit diligentia sufficiens, quæ nempe a quolibet prudenti adhibetur juxta facti qualitatem²: hinc non fit irregularis pater vel magister, qui filium vel discipulum moderate verberant, si postea casu accidat mors. Si 2, neque pariter ea incurritur, nisi sit actio periculosa mortis; nam licet actio peccaminosa sit, mors tamen non esset voluntaria: hinc S. C. Congregatio censuit, non esse irregularem Clericum, si ob ejus adulterium, ab ipso marito fuerit occisa adultera conjux³.

324. Q. 5. *Ad irregularitatem ex delicto quæ scientia requiritur*?

R. Ad hanc irregularitatem incurrendam ex Suarez, Holzman et aliis sufficit cognitio peccati commissi; tum quia lex Ecclesiæ intendit etiam punire transgressionem legis divinæ; tum quia qui vult antecedens, vult etiam consequens: unde qui vult peccatum, vult etiam pœnam peccati, irregularitatem videlicet. Sententia tamen communissima et probabilior cum S. Antonino, Navarro, Cajetano, Sanchez, Salmanticensibus, etc., docet ad incurrendam irregularitatem ex delicto semper requiri scientiam prohibitionis ecclesiasticæ; habet enim hæc irregularitas rationem ecclesiasticæ pœnæ, quæ ideo præsupponit culpam coram Ecclesia et contra Ecclesiæ præceptum commissam; porro talis culpa sine scientia prohibitionis Ecclesiæ dari nequit.

At an requiratur scientia non tantum prohibitionis eccle-

¹ C. *Si quis viduam*, dist. l. — Aliter esset de eo, qui ratum tantum haberet secutum homicidium; quia non potest amplius verificari realis influxus. Qui autem ex justitia tenetur impedire homicidium, nec impedit, communis dicunt illum irregularem fieri; est enim illius causa moralis; at alii non minus probabiliter negant; quia non vere directe influit.

² C. ult., *De homicidio*. — V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, n. 593.

³ *Quid si actio sit periculosa mortis?* Si raro mors eveniat, adhuc probabilius docet Layman non incurri irregularitatem, debita diligentia adhibita; nam tunc mortis periculum nonnisi remotum est.

⁴ V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VII, nn. 350, 351.

siasticæ, sed etiam specialis pœnæ ab Ecclesia impositæ, nempe irregularitatis: sunt qui negant valde probabiliter cum Laymano, eo quod irregularitas non sit proprie pœna medicinalis ad cavendum in futurum; sed quædam inhabilitas, seu pœna mere punitiva: ideoque sufficit, ut imponatur a lege actioni alicui, et reus scienter illam actionem (quem scit esse ab Ecclesia prohibitam) ponat. Alii e contrario cum Sylvio satis etiam probabiliter, ut videtur, affirmant etiam scientiam irregularitatis requiri, dicentes, quod irregularitas ex delicto est pœna gravis et inusitata, ac proinde non præsumitur Ecclesia tanto rigore velle punire ignorantem.

Quidquid sit, saltem quoad homicidium voluntarium sententia valde probabilis et tenenda est, quod incurritur irregularitas etiam ab eo, qui ejusdem scientiam non habet, sive ignoret pœnam impositam, sive ignoret Ecclesiæ prohibitionem. Illa enim non tantum respicit delictum, quantum decentiam quamdam, quæ postulat, ut non admittatur ad sacrificandum Dei Agnum mitissimum minister tam sævus et crudelis.

SCHOLIUM. — *De depositione et degradatione*¹.

325. Q. *Quid est depositio et degradatio?*

R. Depositio nihil aliud est, quam *dejectio de gradu, officio et Beneficio*. Convenit cum suspensione, a qua præter verborum formulas non differt nisi in hoc, quod hæc pronuntiatur ad tempus; illa vero absolute et in perpetuum. Duplex est depositio: una *simplex* atque *verbalis*, quæ fit nudis verbis sive ore tenus, sive etiam scripto editis, et significatur *depositionis* nomine; altera realis, seu *actualis* et *solemnis*, quæ dicitur *degradatio*. Differunt quammaxime; nam depositio importat privationem partialem vel totalem exercitii, seu usu Ordinis officii aut Beneficii; degradatio autem præter privationem totalem eorum omnium, ejicit etiam Clericum e foro ecclesiastico, et illum tradit ipsi Curiaæ sæculari puniendum.

Generalis regula est, quod ille solus potest deponere et degradare, qui jurisdictionem habet in foro externo. Non omnes tamen qui hæc pollut jurisdictione, valent indiscriminatum hanc pœnam irrogare:

¹ V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VII, n. 524. — *Devoti, Institut. canon.*

sic certum est ex Tridentino Episcopum non posse deponi et multo minus degradari, nisi auctoritate Pontificis¹. Clericos autem deponit eorum Episcopus, quando causæ in jure definitæ et valde graves occurrunt. Si depositionem secutura sit degradatio, Episcopus ad eam procedit cum solo suo Capitulo, quando agitur de Clericis in prima Tonsura et in Minoribus. Quando vero agitur de depositione et degradatione Subdiaconi vel Diaconi requiritur in rei examine et definitione numerus trium Episcoporum præter proprium: et sex, quando agitur de Presbytero degradando.

Non est deveniendum ad pœnam tam atrocem, nisi ex gravissima causa. Regula generalis est, ut talis causa ponatur in iis criminibus, contra quæ accusatio publica instituitur. Singulares vero causæ ex jure canonico et variis Pontificum, Constitutionibus sunt inter ceteras: 1. si Clericus contra proprium Episcopum insidias paraverit; 2. si uxores vel concubinas habuerit, vel diurnam delinquendi consuetudinem, et licet pluries monitus non resipuerit, v. g., ebrietatibus serviendo, tabernas scandalose frequentando; 3. si fiat apostata, hæreticus, homicida, falsus testis in judicio criminali ac publico, raptor puellarum vel raptoribus consentiens, grassator publicus, perduellis, etc. (H).

Art. II. — De irregularitate ex defectu.

Species hujus irregularitatis sunt: 1. ex defectu animæ; 2. corporis; 3. natalium; 4. ætatis; 5. Sacramenti; 6. bonæ famæ; 7. libertatis; 8. tandem lenitatis².

326. Q. 1. *Quinam sunt irregulares ex defectu animæ?*

Ex defectu animæ irregulares sunt:

1. *Amentes*: talis animæ defectus vel oritur in homine post Ordinationem, vel ante. Si post, cessante defectu per diuturnum tempus, Ordinarii judicio poterit Ordinem susceptum iterum exercere. Si ante, videndum est, an defectus pendeat a causa permanente et habituali, v. g., ab organorum læsione: et tunc non poterit amplius promoveri ad Ordines; an vero a causa transitoria et accidentali, v. g., a feбри vel vulnere; et tunc promoveri utique poterit³.

¹ Sess. xxiv, c. v, de R. — V. Ferraris, v^o *Causa, Degradatio*.

² V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VII, nn. 397 et seqq. — *De ætatis defectu*, V. supra, c. III.

³ C. *Maritum*, d. xxxiii. — V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VII, n. 398.

2. *Epileptici*: docent aliqui epilepticum ordinari posse in pubertate, si morbo illo ante pubertatem fuerit infectus, et postea convaluerit; nam Hippocrates tradit epilepsiam sæpe in pubertate perfecte tolli. Sed si morbus supervenerit in pubertate, præsertim post vigesimumquintum annum, tenendum valetudinis fiduciam in fumum abire. Si vero agatur de jam ordinato, tunc si per anni spatium sit liber ab epilepsia, poterit judicio Episcopi ad Ordinis suscepti exercitium reverti. Imo docent communiter: ubi talis mali aggressio raro contingat, v. g., semel in mense, posse epilepticum celebrare, modo: 1. privatim; 2. habeat sibi assistentem alium Sacerdotem jejunum; 3. non consuescat in terram subito cadere, in clamores magnos erumpere et spumas emovere. Idem est de energumenis et lunaticis⁴.

3. *Illitterati*, qui nempe sufficienti carent doctrina pro Ordinibus. Et probabilius docent esse natura irregulares qui sunt adeo rudes, ut nesciant præstare quæ pertinent ad Ordinis exercitium⁵.

4. *Neophyti*, qui nempe in adulta ætate recens baptizati sunt⁶; ut non fiant magistri qui vix didicerunt esse discipuli.

327. Q. 2. *Quinam sunt irregulares ex defectu corporis?*

R. Irregularitas ex defectu corporis oritur ex duplici capite: 1. nempe si quis sit ineptus ad Ordinis exercitium; 2. si defectus corporis sit talis, ut præsentibus afferat notabilem indecentiam, aut quamdam horroris speciem. Ita communiter cum Angelico⁴.

Ex primo capite erunt irregulares: — 1. *cæci*; possunt tamen dispensari a Pontifice ad celebrandum, si jam sint Sa-

⁴ C. *Communiter*, dist. xxxiii. — Sed isti non repelluntur a Beneficii fructibus percipiendis, si per alios officia adimpleant (Ex c. ult. *De Cler. ægr.*, in 6).

⁵ C. I, d. xxxvi; et III, d. xxxviii. — Ab hac irregularitate nec ipse Pontifex dispensare potest; quia est de jure divino et naturali, ut nemo admittatur ad aliquod munus, nisi veleat illud convenienter exercere.

⁶ C. I, d. XLVIII. Poterit tamen Episcopus eos ordinare, si sufficienti tempore lapso, eos idoneos existimet, et adsit utilitas ex S. C. C. Imo Toletus censet post decem annos illam irregularitatem cessare. — V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VII, n. 402. — Ferraris, *Bibl.*, v^o *Neophyti*.

⁴ Suppl. q. 59, a. 6. — V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VII, n. 403.

cerdotio insigniti, et constet eos in celebratione tutos nec errare. Qui caret oculo sinistro, communissime habetur irregularis; cum canonem legere absque deformitate nequeat: excipiunt, nisi oculus dexter esset aptus ad canonem legendum sine magna difficultate. Non est vero irregularis qui oblique tantum intueatur; vel visu sit debilis, sed uti valeat perspicillis¹. Item neque est irregularis cui erutus fuit oculus, si deformitas reparatur per oculum vitreum²; — 2. *surdi*, si nihil penitus audiant: si tamen surditas superveniat Sacerdoti, ei non interdicitur Missæ celebratio: cum facilius tolerentur defectus in jam promoti³; — 3. *muti*, qui nempe nullatenus loqui possunt, vel nonnisi cum magna difficultate: *balbutientes* vero, aut carentes dentibus sunt irregulares, si risum vel contemptum populo afferant; — 4. *claudi*, si nequeant absque baculo sustentari⁴: qui vero baculo non indigent, aut habent tantum crura distorta, non sunt irregulares, nisi adsit in iis magna deformitas, quæ tegi non possit. Uti, v. g., si haberent pedem ligneum vel aridum; tunc enim fierent irregulares ob magnam, quam præ se ferrent coram populo indecentiam; — 5. *carentes manu*, vel *digitis omnibus*; vel *pollice*⁵: idem dicunt de eo, qui caret indice vel pollicis parte, non autem solis unguibus⁶: idem si illi digiti sint adeo debiles, ut non possint Hostiam elevare vel frangere; idem est de eo, qui caret tribus posterioribus digitis. Aiunt tamen jam ordinatum, si amittit indicem, posse digitos posteriores adhibere, dispensatione obtenta; — 6. *omnes qui habitualiter tali morbo laborant*, ut nequeant celebrare sine periculo proximo deficiendi, vel notabiliter errandi.

¹ Cap. ult., d. LV. Una ex causis, cur tot ecclesiastici myopismo laborant, ex celebri oculo medico, ideo est, quia hodie collaria tenent nimis inhaerentia ac constricta collo, ubi vena est quæ cum oculis nimiam affinitatem habet, quæ quidem jugiter pressa illorum aciem retundit. Sunt qui ut hoc malum vitent, in aliud incidunt, collaria clericalia prorsus abjicere volentes: quod nefas dicimus. Collaria nostra religiose retineamus ubique; at non ita (dicam) strangulata... forsitan etiam ad vanitatem!

² V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VII, n. 410. — Ferraris, v^o *Oculus*.

³ Cap. LXXVII, *Apostolorum*. — ⁴ Cap. LVII, *De cons.*, d. 1.

⁵ Cap. ult., *De corp. vit.* — ⁶ Cap. *Thomas* eod. tit.

Talis erit qui manus ita tremulas habet, ut sit periculum effundendi Sanguinem. Ita etiam qui talem ac tantam partitur tussim, ut sit periculum in suscipienda Communionem. Ita etiam abstemius, qui ita abhorret a vino, ut si sumat, incurrat periculum emovendi.

Ex secundo autem capite erunt irregulares: 1. *Carentes aliquo corporis membro*, si carentia vel indecentiam vel horrorem fidelium oculis exhibeat; uti esset, v. g., carentia nasi, aut auricularum, nisi tegantur capillis; 2. *leprosi*, aut qui habent faciem morbo valde ac deformiter maculatam (non autem si pustulatam, vulgo *variolée*): quia tamen isti in jure celebrare prohibentur *pro scandalo et abominatione populi*¹: ideo remoto scandalo, privatim celebrare poterunt, si jam sint ordinati; 3. *monstruosi*: tales communiter habentur enormiter vel deformiter gibbosi; pigmæi et gigantes, quorum illi risum, hi terrorem quemdam movent; Æthiopes, qui in Europa nostra quemdam horrorem excitarent, si apud nos habitualiter ministerium exercerent; hermaphroditæ², licet virilis sexus prævaleat; eunuchus, qui nempe culpabiliter vel per se, vel per alios sibi amputaverit virile vel testiculos, licet zelo castitatis id fecerit³, etc.

Circa corporis defectus notandum est: 1. in dubio, an defectus inducat irregularitatem, Episcopus potest pronuntiare⁴. Imo usus obtinuit, prout testatur Pyrrus Corradus, ut etiam dispenset, si vitium videatur leve; 2. si Clericus non sit in culpa, ubi defectus superveniat Ordini suscepto, non impeditur ab Ordinis ipsius actibus, quos tamen potest sine indecentia præstare; 3. defectus si superveniat ante Ordinis susceptionem, absolute inducit irregularitatem non solum ad Ordinem illum, cujus impedit exercitium; sed etiam ad om-

¹ Cap. *Tua nos* de Cler. ægr.

² *Hermaphroditæ* sic dicuntur qui de utroque sexu participant; qui etiam a religioso statu arcentur ob grave, quo secum ferunt, incontinentiæ periculum. Quanquam moderni contendunt non dari perfectos hermaphroditas, et fabulosos esse qui narrantur casus.

³ Cap. *Si quis* IV; et cap. *Si quis a medicis* VII, etc., dist. LV.

⁴ Cap. II, dist. XXXIII, *De corp. vit.* — V. Liguori, *Homo Apost.*, tr. XIX, n. 125; *Op. Mor.*, l. VII, n. 408.

nes alios Ordines suscipiendos. Quia cum omnes Ordines Sacerdotium respiciant, exclusus a Sacerdotio merito censetur exclusus ab omnibus Ordinibus.

328. Q. 5. Quinam sunt irregulares ex defectu natalium?

R. Sunt irregulares ex defectu natalium filii illegitimi (licet occulti, nam jura generaliter loquuntur); habentur enim uti viles¹. Sunt autem illegitimi: 1. qui nascuntur vel ex fornicatione, vel ex incestu, vel ex adulterio; 2. qui nascuntur ex matrimonio civiliter tantum contracto; vel nascuntur quidem ex matrimonio legitimo, sed cujus usus erat illicitus per solemne castitatis votum in Religione approbata, aut per Ordinis sacri susceptionem. — Non autem habentur illegitimi nati ex infidelibus, quamvis in gradibus ab Ecclesia prohibitis contraxerint². Item probabilius neque expositi, ut satis commune est cum Alasia, Salmanticensibus, Palao, Smalzgrueber et aliis contra Garciam et Continuatore Tournely, etc. Saltem dubium est; at in dubio, ait Epistola *Redditæ Nobis* 4 dec. 1744 Benedictus XIV, *judex debet in bonum et comoda prolis propensus esse*. Imo S. C. Concilii censuit non indigere dispensatione expositum, qui jam Ordines susceperat³.

Irregularitas ex defectu natalium aufertur: 1. *per subsequens matrimonium*, etiam ratum tantummodo, nisi agatur de filii promotione ad Cardinalatum⁴. Necesse tamen est, quod inter parentes consistere potuerit matrimonium legi-

¹ C. 1 et ult., *De filiis Presb.* Prioribus autem Ecclesiæ sæculis incognita erat hæc irregularitas; quando enim de eligendis Dei ministris agebatur, non quo patre geniti, sed quibus virtutibus ornati erant, inquirebatur. Sæculo tamen XI illegitimos filios a sacra Ordinatione expellendos esse decreverunt SS. Pontifices et Concilia, et hujusmodi lex in tota latina Ecclesia a dicto tempore invaluit. Cujus quidem legis multiplex affertur ratio: id est: — 1. Dignitas clericalis quæ vitiosa origine commaculati videtur; — 2. Timor ne filii parentis incontinentiam imitentur; — 3. ut a carnali vitio deterreantur homines; — 4. ut hæreditariæ successionis periculum in ecclesiastico ministerio præcaveatur.

² Cap. ult., *Qui filii sint, leg.*

³ V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VII, n. 452. — *Analecta juris Pontificii*, anno 1857, pag. 364. Item quæ diximus, t. II. — De Petra, *In Constit. xxii Sixti IV.*

⁴ Cap. *Tanta* eod. tit.

timum, cum filii concepti sunt aut nati: scilicet quod parentes fuerint liberi ab omni vinculo sive matrimonii, sive consanguinitatis, sive affinitatis, sive alterius impedimenti¹; 2. *per professionem religiosam*, sed quoad Ordines; non vero quoad prælaturas aut dignitates²; 3. *per legitimam dispensationem*: hanc quoad omnes Ordines ac omnia Beneficia, imo quoad omnes effectus concedere potest Pontifex; Episcopus autem tantummodo quoad primam Tonsuram, Ordines minores, atque Beneficia simplicia.

329. Q. 4. Quinam sunt irregulares ex defectu Sacramenti?

R. Cum matrimonium sit signum unionis Christi cum Ecclesia, erunt irregulares ex defectu hujus sacramentalis significationis *bigami*, id est plurium uxorum viri. Ratio est, quia isti non amplius valent significare (facta cum pluribus divisione carnis) unionem hanc unius Christi cum una Ecclesia ejus unica sponsa. — Bigamia triplex est:

1. *Vera*; et est quando legitime cum duabus conjugium successive contrahitur et consummatur. Ex qua parte non est bigamus ille, qui cum pluribus est fornicatus.

2. *Interpretativa*; et est quando quis fictione juris duas uxores habuisse censetur. Hoc contingit quadrupliciter: vel quando duxit viduam jam cognitam, etiamsi duxerit invalide; vel quando duxit mulierem jam corruptam, sed ab alio, quamvis id ipse ignoraverit; vel quando cognovit suam uxorem post illius adulterium, licet occultum, licet extortum aut ignoratum; vel quando demum duo contraxit matrimonia ex aliquo impedimento invalida, et consummaverit: tunc enim adest affectus intentionis ad duo conjugia.

3. *Similitudinaria*; et est quando attentatur (inaniter tamen) matrimonium, quando nempe quis post sacri Ordinis susceptionem vel Religionis professionem contrahit quantum est ex se (esto invalide) matrimonium, et consummat. Ita communiter cum S. Thoma.

¹ Qui in Gallia legitimari possint, vid. *De matrimonio*. — It. Benedictus XIV, *Littera citata ad archiepiscopum S. Dominici, Redditæ nobis*.

² Cap. 1, *De filiis presb.*

Hæc irregularitas eruitur ex toto *tit. de bigamis*. Et ex Apostolo, qui ad Ordines *unius uxoris virum requirit*¹. Hinc aiunt Pontificem non solere dispensare, nisi raro ob reverentiam Apostolici præcepti; Episcopum vero nunquam dispensare posse, nisi in bigamia similitudinaria, et tantum quoad Ordines suscipiendos et exercendos, et quidem post diuturnam pœnitentiam².

330. Q. 5. *Quinam sunt irregulares ex defectu bonæ famæ?*

R. Ex defectu bonæ famæ sunt irregulares qui infames habentur vel ob sententiam iudicis aut eos declarantis de enormi crimine convictos, aut eos damnantis ad pœnam infamantem, uti triremes, exilium; vel ob notitiam publicam criminis ejusdem; vel ob exercitium artis ignominiosæ; vel aliquando ob alterius infamiam, quæ in nos redundat³. Præcipit enim Paulus ut non ordinentur, *nisi viri boni testimonii*⁴.

¹ I Tim. III. — V. Ferraris, *Biblioth.*, etc., vº Bigamia.

² Cap. IV, *De Cler. conj.* — V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VII, n. 455.

³ Quoad crimina manent occulta, non inducunt irregularitatem, si excipiatur homicidium. Reputantur autem occulta, quoties in iudicio non fuerint probata; aut aliunde non evaserint tam notoria, ut nulla tergiversatione celari queant.

⁴ I Tim. III; et c. *Infames*, causa 6, q. 1. — Diximus 1. *de enormi crimine*: tale jure habetur homicidium, perjurium in iudicio, hæresis, simonia, adulterium, sodomia, crimen læsæ majestatis, proditio, rapina, lenocinium, nempe turpis quæstus ex adulterio uxoris, exercitium usurarum, invasio Episcoporum vel Cardinalium; raptus mulierum, duellum, armorum paratio in parentes. Et cetera peccata, quæ attento cujuscumque statu, et communitate in qua vivit, vilis et abjectæ æstimationis apud pios et prudentes reddunt; — 2. aut eos *damnantis ad pœnam infamantem*. Idque ut nonnulli volunt, licet innocentes, modo juxta allata et probata fuerint damnati, præsertim si in triremibus actu remigassent; quia infames haberentur coram populo; — 3. *vel ob notitiam publicam criminis ejusdem*. Nam ex jure: *Si proposita crimina ordine judiciario comprobata, vel alias notoria non fuerint, non debent (præter reos homicidii)... in jam susceptis, vel suscipiendis Ordinibus impediri*; — 4. *vel ob exercitium artis ignominiosæ*, ut esset ars comica cum turpibus representationibus (ut probat S. Antoninus), vel alia similia; — 5. *vel adhuc aliquando ob alterius infamiam*; tales autem sunt filii damnatorum ob delictum læsæ majestatis, et filii hæreticorum. — V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VII, n. 365.

Hæc irregularitas, si sit ex infamia juris, per solam legitimam dispensationem aufertur, aut per aliam sententiam, qua reo sua fama restituatur. Si vero sit ex infamia facti, aufertur per longam et sinceram vitæ emendationem; et erit Episcopi judicare, an sufficiens extet probatio ad famam bonam recuperandam: aiunt autem ad id posse, universum loquendo, sufficere triennium. Item aufertur per Baptismum¹; item per loci mutationem, nempe eo veniendo, ubi infamia facti non est nota. Poterit autem Episcopus dispensare, ut infami infamia facti ministrent in Ordinibus susceptis, si agatur de crimine adulterio minore, et reus egerit pœnitentiam².

331. Q. 6. *Quinam sunt irregulares ex defectu libertatis?*

R. Ex defectu libertatis irregulares sunt:

1. *Servi proprie dicti*, donec plenam consequantur libertatem³; tales enim servi habentur uti res domini. Unde ordinari non possunt, neque ad alia deputari sine eorum consensu.

2. *Conjugati*, qui vel ad ipsam tonsuram admitti prohibentur⁴. Attamen ordinari poterit maritus: 1. si ob uxoris adulterium divortium actum sit juridice; nam tunc ab illius jure est perpetuo subductus; 2. si uxor expresse ac libere consentiat, et simul castitatem voveat⁵. Imo et Religionem uxor ingredi deberet, vel si ipsa esset juvenis, vel si vir fieret Religiosus aut crearetur Episcopus⁶.

3. *Curialistæ*, qui nempe tenentur servire Curie sæculari sive ob juramentum sive ob stipendium: uti sunt iudices et advocati, quando in officio perdurant, nisi licentiam a Pontifice obtinuerint; vel legitima sit consuetudo⁷. Isti enim jam aliis obstricti sunt.

4. *Milites et Reipublicæ administratores*, donec eidem of-

¹ Cap. *Si duo*, caus. xxxv, q. 6. — V. Ferraris, vº *Infamis*, *Infamia* ubi plura.

² Cap. *Etsi Cler.* de jud.

³ Cap. I et II, d. LIV, c. v, *De serv. non ordin.*

⁴ Cap. ult., *De temp. ord.*, in 6. — ⁵ Cap. *Conjugatus*, de conv. conj.

⁶ Cap. *Sane* VI, de conv. conj. — ⁷ Cap. un., *De obl. ad ratioc.*

ficio, consentiente Principe, non valedixerint¹: eadem nempe de causa.

Ad rem quoad omnes D. Thomas: *In susceptione Ordinis mancipatur homo divinis officiis; et quia nullus potest alteri dare quod suum non est, ideo servus qui non habet potestatem sui, non potest ad Ordines promoveri. Si tamen promovetur, Ordinem suscipit; quia libertas non est de Ordinis necessitate, licet sit de necessitate præcepti; cum non impediatur potestatem, sed actum tantum. Et similis ratio est de omnibus, qui sunt aliis obligati, ut ratiociniis detenti, et hujusmodi personæ².*

332. Q. 7. *Quinam dicuntur irregulares ex defectu lenitatis?*

R. Cum Christus fuerit *mitis et humilis corde, qui pertransiit bene faciendo et sanando omnes³*; maxime iccirco decet, ut ipsius ministri lenitate et cordis mansuetudine sint commendabiles. Quare Ecclesia declarat, irregularitatem incurri *ob occisionem aut mutilationem, quæ post Baptismum fit voluntarie et juste, vel a militibus in bello justo offensivo; vel a Clericis medentibus cum adustione aut incisione; vel a ministris publicis, effectu tamen secuto.*

Singula verba sedulo attendenda sunt; igitur:

1. Eam incurrit *laicus, qui in bello justo offensivo* aliquem propria manu mutilat vel occidit⁴. Diximus: *a. in bello justo*; etenim in bello injusto omnes fiunt irregulares ex delicto, si unus ex commilitonibus aliquem occiderit ex hostibus, ut docet signanter Benedictus XIV⁵; *b. offensivo*, qui enim alium occidit non quidem aggrediendo, sed suam vitam in discrimine positam defendendo, non fit irregularis: idem est si bellum justum ad defendendam patriam vel Ecclesiam suscipiatur (quod valet etiam de Clerico, si jussus bellum ineat, quando urgentia est, nec pro Ecclesia vel patria tuenda laici sufficiant⁶).

¹ Cap. II et V, d. LI. — ² Suppl. q. 39, a. 3.

³ Act. X. — ⁴ Cap. *Dilectus*; c. *Significasti* de homicid.

⁵ *Notificatione* c. — V. Ferraris, *libl.*, vº Bellum, art. 4 et 5.

⁶ *In Clement. si furiosus, de homicid.*; et cap. *Pervenit* II de *immun. Eccl.* Cum tamen in quo belli æquitas posita sit, difficillimum sit judicare; ideo

Ceterum quoad Clericos qui sponte sine debita superioris auctoritate militant, in bello offensivo et justo, duo quæri possunt, an peccent, et an etiam irregularitatem incurrant. Quoad 1, unanimiter fatentur, leviter tantummodo peccare Clericos in minoribus Ordinibus; sed lethaliter Clericos jam constututos in sacris; cum graviter eorum conditionem, munera et statum dedecet: et eandem pariter culpam tribuendam Clerico existimo (ait Benedictus XIV), qui licet minores solum Ordines assecutus fuerit, *Beneficium tamen possidet; nam quæ illicita decernuntur Clericis ad sacros Ordines eventis, eadem prorsus afficiunt Clericos qui Beneficium habuerint.* Quoad 2, Clericus si neminem interfecit neque mutilaverit, quia nempe sclopetum suum nunquam disploserit, vel si aliquando disploserit, id fecit in tanta distantia ut physice fuerit impossibile hostes perungere (quo in casu idem esset, ac si ictum non emisisset), tunc nulli irregularitati fuit obnoxius; nam jus loquitur de eo qui occidit seu mutilat. Ad modum quo non fit irregularis Clericus, qui Magistratus secularis personam suscipiens capitalem sententiam pronuntiavit, quæ postea non fuit executioni demandata¹.

2. Eam incurunt *Clerici in Sacris, aut Monachi medentes cum adustione vel incisione*, si inde mors vel mutilatio sequatur, licet sint in arte periti: modo tamen id egerint extra casum necessitatis². Diximus *Clerici... aut Monachi*; nam laici medici ac chirurgi eam non incurunt, *si secundum artis suæ regulas operentur*, ut ait Benedictus XIV³; neque enim

pro praxi si aliud de certo non constet, bellum æquitatis legibus consentaneum existimari debet, ut ait Benedictus XIV.

¹ Nec obstat, quod S. Concilii Congregatio, 15 junii 1703, judicaverit fuisse dispensationem ab irregularitate necessariam cuidam Diacono canonico qui militiæ nomen dedit, bellicis expeditionibus pluries interfuit, et tamen affirmavit a cædibus abstinuisse, eo quod sclopetum semper in aerem disploserit; et ideo se esse moraliter certum neminem læsisse. Nam S. Congregatio non probavit hanc suam certitudinem; etenim præterquam quod difficile intelligi potest quod semper aerem verberaverit in omnibus conflictibus, in quibus animi vehementer commoveri solent, non satis constat neminem fuisse læsum a globis plumbeis, qui deciderunt. Ita Benedictus XIV, *Notificatione* c. ubi fuse.

² Cap. *Sententiam* ne Cler. vel Mon. — ³ *De Syn. Diœc.*, l. XIII, c. X.

eam jus imponit, neque ipsi id agunt ad punitionem vel vindictam; sed ex motivo pietatis. Usus tamen est, ut *ad cautelam* etiam quoad istos petatur dispensatio, si forte aliquando in sua arte culpabiliter deliquerint.

3. Eam incurrunt iudices, et omnes communiter, qui cooperantur in iudicio justo ad mortem vel mutilationem¹. Hæc tamen cooperatio ut vere sit influxiva, debet esse: 1. activa, quia debet esse ex parte occidentis, non vero occisi; 2. efficax, unde qui efficaciter in mortem vel mutilationem non influit, irregularis non potest evadere: uti, v. g., qui ligna defert, quibus occisi corpus cremari debeat, vel qui morti assistit²; 3. proxima; et ideo non est irregularis qui gladios vendit; neque ille qui generatim hortatur, ut pœnis debitis mulctentur iniqui: item neque Ecclesiastici, dum leges pœnales et capitales ferunt contra malefactores in genere. — Sed irregulares appellabimus ex hoc capite assessores, scribas sententiam sanguinis vel mutilationis scripto exarantes, et ceteros eam exequentes; non tamen qui eam transcribunt. Item testes voluntarios, qui ultro se offerunt, licet protestentur. Item advocatos et procuratores accusatoris, nisi coacti sint ad eum defendendum; quia tunc non essent omnino voluntarii. Item accusatores criminis capitalis petentes vindictam item capitalem: qui si essent Clerici in Sacris vel Beneficiati insuper graviter peccarent; cum graviter ipsis vitium sit sese in causa sanguinis ingerere.

Diximus et omnes communiter, etc.; nam jure excipitur Papa, qui suis legibus inhabilitantibus non tenetur. Item pontificio Solio assistentes Episcopi vel Cardinales, Inquisitores fidei et eorum Officiales. Et alii Ecclesiastici cum jurisdictione criminali, si tamen alteri eam delegent³.

¹ Clem. *Si furiosus de hom.*; et c. *Sentent. ne Cler. vel Mon.*

² Excipe nisi sua presentia in supplicium influat. Clerici in Minoribus per se non peccant interessendo hujusmodi suppliciis; et quoad alios Clericos commune est, id non excedere venialem culpam, citra scandalum: ita interpretantes textum *Sentent. ne Cler. vel Mon.*, in quo id vetatur. — *V. Liguori, Op. Mor.*, l. VII, n. 465.

³ *V. Liguori, Op. Mor.*, l. VII, n. 10.

Art. III. — De irregularitatis cassatione¹.

333. Q. 1. Quomodo aufertur irregularitas?

R. Hisce modis generatim irregularitas cessat:

1. Ordinarie cessat cessante causa, ob quam est inducta, si ea sit ex defectu; cum tunc tota ratio illius deficiat. Diximus si sit *ex defectu*, quia si esset ex delicto, non cessat per delicti cessationem. Diximus *ordinarie*, nam sunt quæ non cessant per cessationem causæ: talis est irregularitas ex defectu lenitatis vel Sacramenti.

2. Legitima *Baptismi susceptione* aufertur ea quæ est ex delicto; jura enim præcipue respiciunt baptizatum. Item *religiosa professione* aufertur ea, quæ est ex defectu natalium, quantum ad Ordines.

3. *Superioris dispensatione* tollitur quæ non est in jure naturæ fundata. Porro Papa in omni irregularitate dispensat ecclesiastici juris; nam *ejus est permittere, cujus est vetare*: atque ad ipsum fit recursus pro foro externo. — Major autem Pœnitentiarius dispensat in cunctis fere casibus occultis pro foro interno ex Bulla *Pastor* Benedicti XIV. — Tandem Episcopus ex Tridentino dispensat per se vel per suum Vicarium specialiter ad id deputatum in irregularitatibus *ex delicto occulto provenientibus*², *excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario, et exceptis aliis deductis ad forum contentiosum*. In iis vero quæ sunt ex defectu, Episcopus a jure habet tantum, ut dispenset in bigamia *similitudinaria*, ac cum illegitimis ad minores Ordines ac Beneficia simplicia³.

¹ *V. Liguori, Op. Mor.*, l. VII, nn. 352 et 368. — Thomasinus, *Vetus et nova Ecclesiæ disciplina*, p. II.

² Non esset autem ex delicto occulto, si quis, v. g., in sua patria fuerit juridice condemnatus, sed eo fugerit ubi omnino sit ignota talis condemnatio; ideo tunc ad Pontificem recurrendum S. Pœnitentiariæ organo. Verum ut ille in nova Diœcesi incorporaretur, certe hujus Diœcesis Episcopus vult attestaciones Ordinarii, et sic venit in cognitionem patrati criminis ab Episcopali Curia.

³ Sess. xxiv, can. vi. — Refert L. Ferraris, vº *Irregularitas*, posse Episcopum dispensare ab homicidio occulto, quod quis ad suam vel aliorum

Quam autem Episcopus habet facultatem, eam plures tri-
buunt ex privilegio etiam Prælati regularibus quoad pro-
prios subditos¹.

334. Q. 2. *An si quando conceditur facultas absolvendi a censuris reservatis, intelligenda sit etiam concessa quoad irregularitatem?*

R. Negative: irregularitas enim non est censura: et difficilior est irregularitatum, quam censurarum relaxatio. Imo ex D. Carolo in *Instructio ad Confessarios*, et secundum stylum romanæ Curie nunquam censetur concessa facultas dispensandi super irregularitate, nisi fiat illius expressa mentio: neque ipso Jubilæi tempore, nisi ea proveniat ex censuræ violatione. — Quilibet tamen Confessarius absolvere potest a peccatis irregularitatem adnexam habentibus, seclusa peculiari prohibitione et reservatione. Irregularitas enim adjuncta non impedit effectum absolutionis; quia non pugnat cum statu gratiæ neque arcet a susceptione Sacramentorum, excepto Ordine. Ideoque potest quis liberari a peccato, et simul remanere ligatus irregularitate eidem adnexa.

Confessarius, qui facultatem obtinuerit dispensandi super irregularitate ex Rituali R. post datam absolutionem a peccatis, hac uti debet forma: *Et eadem auctoritate dispense tecum super irregularitate (vel irregularitatibus), in quam (vel in quas) ob talem causam (vel tales causas) incurristi: et habilem reddo, et restituo te executioni Ordinum et Officiorum tuorum. In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti. Amen.* — Si careat Ordine sacro, dicat: *Habilem reddo te ad omnes Ordines suscipiendos.*

SCHOLIUM. — *De cessatione a divinis.*

335. *Cessatio a divinis est impositio Clericis facta se abstinendi ab officiis divinis, et ecclesiastica sepultura.* Non est proprie dicta

defensionem, non servato moderamine, patravit; quia tale homicidium non est simpliciter voluntarium.

Quoad dispensationem super irregularitate hæc notentur: « Sacra Congregatio (ita *Fagnanus*) censuit, quando delictum ex quo provenit irregularitas, est publicum, quamvis actus ille, quo interveniente, irregularitas incurritur, occultus sit, Episcopum dispensare non posse; veluti si Sacerdos publice excommunicatus vel notorie simoniacus, occulte Missam celebraverit. Quod si delictum occultum sit, v. g., excommunicatio, actus vero Missam celebrandi ex quo irregularitas incurritur, publicus, posse nihilominus Epi-

censura: unde qui cessationem impositam a divinis violat, etsi graviter peccet, irregularis tamen non fit. Hæc imponitur vel in signum mæroris, vel ad reparandam injuriam gravissimam Deo illatam, uti, v. g., si sacrilegum furtum atque gravissimum in Ecclesia fuerit commissum, afficitque omnes, qui eo in loco sunt.

In cessatione a divinis ea possunt Sacramenta administrari, quæ possunt in interdicto. Cum autem hic habeatur verus actus jurisdictionis, ideo cessatio a divinis imponitur et aufertur eo modo, quo ipsa censura. Ita communiter cum Suarez¹.

CAPUT QUINTUM

DE ORDINATIONIS EFFECTIBUS ET ORDINATORUM OBLIGATIONIBUS

336. Q. 1. *Quotplex est effectus Sacramenti Ordinis?*

R. Triplex, nempe 1, est *gratia habitualis* sive *sanctificans* (id est ejus augmentum, cum Ordo sit Sacramentum vivorum). Hinc Apostolus: *Noli negligere gratiam, quæ in te est, quæ data est tibi... cum impositione manuum presbyterii*². Quæ verba perpendens Angelicus habet: *Confertur in ipsa susceptione Ordinis amplius gratiæ munus, per quod ad majora reddantur idonei*; — 2. *gratia Sacramentalis*, quæ est jus fundatum in gratia sanctificante ad accipienda auxilia supernaturalia per gratias actuales, quæ consistunt in mentis illustrationibus et piis motionibus voluntatis ad officia ecclesiastica digne obeunda; — 3. *character*; inquit enim Tridentinum³: *Si quis dixerit per sacram Ordinationem non*

scopum ab omni irregularitate absolvere ex Tridentino, c. vi, sess. xxiv, de R. »

¹ Ex c. *Non est vobis de spons.*, etc. — V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VII, nn. 4 et 340.

² I Tim. iv. — V. Margotti, *Roma e Londra, confronti*. Torino, 1858, cap. ix: del Clero anglicano di Londra e del Clero cattolico di Roma.

³ Sess. xxiii, can. iv. — Est autem probabilius, singulos Ordines characterem suum sibi proprium imprimere. In singulis enim diversæ tribuuntur